



Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
LAILE MEDINE
od 12. prosinca 2024.¹

Predmet C-324/23 [Myszak]ⁱ

OF,

EI,

RI

protiv

M. K., likvidator društva Getin Noble Bank S. A., prije Getin Noble Bank S. A.

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Sąd Okręgowy w Warszawie (Okružni sud u Varšavi, Poljska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita potrošača – Direktiva 93/13/EEZ – Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima – Članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. – Ugovor o hipotekarnom kreditu vezan uz stranu valutu – Tužba potrošača za proglašenje ugovora ništavim – Zahtjev za određivanje privremenih mjera kojima bi se obustavilo izvršenje ugovora – Privremene mjere – Direktiva 2014/59/EU – Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (DOSB) – Banka u sanaciji – Članak 34. stavak 1. točke (b) i (g) – Opća načela sanacije – Načelo zabrane nepovoljnijeg postupanja prema vjerovnicima – Članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Djelotvorna sudska zaštita”

1. Predmetni zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima² te članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) i članka 70. stavaka 1. i 4. Direktive 2014/59/EU³, kojom je uspostavljen okvir za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava (u daljnjem tekstu: institucije).

2. Zahtjev je upućen u okviru postupka između osoba OF, EI i RI (u daljnjem tekstu: tužitelji), s jedne strane, i osobe M. K., likvidatora društva Getin Noble Bank S. A., s druge strane. Tužitelji, koji su potrošači, sklopili su s tuženom bankom ugovor o hipotekarnom kreditu vezanom uz švicarski franak (CHF), pri čemu dosad nisu platili sve ugovorene obroke. Sudu koji je uputio zahtjev podnijeli su tužbu za poništenje tog ugovora navodeći da on sadržava nepoštene odredbe. Dok je taj postupak bio u tijeku, pokrenuta je sanacija društva Getin Noble Bank.

¹ Izvorni jezik: engleski

ⁱ Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

² SL 1993., L 95, str. 29. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24. i ispravak SL 2024., L 2024/90009)

³ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2014., L 173, str. 190. i ispravak SL 2015., L 116, str. 9.), poznata i kao Direktiva o oporavku i sanaciji banaka ili DOSB

3. Tužitelji su potom podnijeli zahtjev za određivanje privremenih mjera kojima bi se njihove obveze obustavile tijekom trajanja postupka odlučivanja o meritumu. Te se mjere u nacionalnom pravu smatraju mjerama osiguranja, a tužitelji njima nastoje obustaviti svoju obvezu plaćanja mjesečnih obroka kredita tijekom navedenog postupka dok sud razmatra glavni zahtjev⁴.

4. Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita je li moguće ograničiti zaštitu koju potrošačima pruža Direktiva 93/13 ako se nad dotičnom bankom provodi postupak sanacije u skladu s Direktivom 2014/59. Predmetni slučaj stoga zahtijeva od Suda da pronade ravnotežu između učinaka tih dviju direktiva.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Direktiva 93/13

5. U članku 6. stavku 1. Direktive 93/13 određuje se:

„Države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštena odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba.”

6. U skladu s člankom 7. stavkom 1. te direktive:

„U interesu potrošača i tržišnih konkurenata države članice osiguravaju da postoje primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koji prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima.”

2. Direktiva 2014/59

7. Za potrebe ovog mišljenja mjerodavne su uvodne izjave 3., 5., 10., 31., 48., 50., 51., 60. i 69.

8. Članak 34. te direktive, naslovljen „Opća načela sanacije”, u stavku 1. točkama (b) i (g) predviđa sljedeće:

„Države članice osiguravaju da sanacijska tijela, kod primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, poduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se mjere sanacije poduzimaju u skladu sa sljedećim načelima:

[...]

⁴ U zahtjevu za prethodnu odluku nije navedeno kada su točno odnosne radnje poduzete. Međutim, iz spisa dostavljenog Sudu razvidno je da je prvo donesena odluka o sanaciji društva Getin Noble Bank, a potom je nad tim društvom pokrenut postupak u slučaju insolventnosti. Stranke su na raspravi potvrdile da je zahtjev za određivanje privremene mjere podnesen između ta dva postupka.

- (b) vjerovnici institucije u sanaciji snose gubitke nakon dioničara u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti osim ako je izričito navedeno drukčije u ovoj Direktivi;

[...]

- (g) nijedan vjerovnik ne trpi veće gubitke od onih koje bi pretrpio ako bi institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) bili likvidirani u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u skladu sa zaštitnim mjerama iz članka 73. do 75.”

9. Članak 37. Direktive 2014/59, naslovljen „Opća načela instrumenata sanacije”, u stavku 1. i stavku 3. točki (b) predviđa da sanacijska tijela moraju imati ovlasti potrebne za primjenu instrumenata sanacije, uključujući instrument prijelazne institucije. Članak 37. stavak 6. te direktive nalaže da se institucije iz kojih se imovina prenosi likvidiraju u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u razumnom roku, uzimajući u obzir potrebu za kontinuitetom ključnih usluga.

10. Članak 70. Direktive 2014/59, naslovljen „Ovlast za ograničenje prisilne naplate založnih prava”, u stavku 1. određuje:

„Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast ograničiti osigurane vjerovnike institucije u sanaciji u prisilnoj naplati založnih prava povezanih s bilo kojom imovinom te institucije u sanaciji od trenutka objave pisane obavijesti o odgodi u skladu s člankom 83. stavkom 4. do ponoći u državi članici sanacijskog tijela institucije u sanaciji na kraju radnog dana nakon te objave.”

11. U članku 73. Direktive 2014/59 predviđena su pravila o postupanju prema dioničarima i vjerovnicima u slučaju djelomičnih prijenosa i primjene *bail-in* instrumenta. Za potrebe procjene bi li se prema dioničarima i vjerovnicima bolje postupalo da je u odnosu na instituciju u sanaciji pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti, članak 74. te direktive zahtijeva od država članica da osiguraju da vrednovanje provede neovisna osoba. Prema članku 75. Direktive 2014/59, države članice moraju osigurati da ako se vrednovanjem izvršenim u skladu s člankom 74. te direktive utvrdi da je bilo koji dioničar ili vjerovnik pretrpio veće gubitke nego što bi ih pretrpio prilikom likvidacije u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, taj vjerovnik ili dioničar ima pravo na plaćanje razlike iz aranžmana financiranja sanacije.

B. Poljsko pravo

1. Građanski zakonik

12. Prema članku 385.¹ stavku 1. Ustave – Kodeks cywilny (Zakon o donošenju Građanskog zakonika) od 23. travnja 1964.⁵, u pročišćenoj verziji⁶ (u daljnjem tekstu: Građanski zakonik), odredbe potrošačkog ugovora o kojim se nije pojedinačno pregovaralo ne obvezuju potrošača ako se njima prava i obveze utvrđuju na način koji nije u skladu s dobrim običajima i kojim se grubo narušava njegove interese (nezakonite ugovorne odredbe).

⁵ Dz. U. br. 16, pozicija 93

⁶ Dz. U. iz 2020., pozicija 1740

2. *Zakonik o građanskom postupku*

13. Prema članku 730.¹ Ustave – Kodeks postępowania cywilnego (Zakon o donošenju Zakonika o građanskom postupku) od 17. studenoga 1964.⁷, u pročišćenoj verziji⁸ (u daljnjem tekstu: Zakonik o građanskom postupku):

„1. Svaka stranka u postupku može zahtijevati određivanje mjera osiguranja ako potkrijepi vjerodostojnost svojeg glavnog zahtjeva i postojanje pravnog interesa za traženje određivanja tih mjera.

2. Pravni interes za traženje određivanja mjera osiguranja postoji ako bi neodređivanje tih mjera onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo izvršenje odluke koja će biti donesena u konkretnom predmetu ili bi na drugi način onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo postizanje cilja postupka u tom predmetu.

[...]

3. Prilikom odlučivanja o zahtjevu za određivanje mjera osiguranja sud mora uzeti u obzir interese stranaka u postupku kako bi se osobi u čiju se korist mjera zahtijeva osigurala odgovarajuća pravna zaštita, a da se pritom dužnika ne optereti više nego što je to potrebno.”

14. Sud koji je uputio zahtjev ističe da su članci 731. i 755. te članak 755.² stavak 1. Zakonika o građanskom postupku također mjerodavni za glavni postupak.

3. *Zakon o Bankovnom jamstvenom fondu*

15. Članak 135. Ustave z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji⁹ (Zakon od 10. lipnja 2016. o Bankovnom jamstvenom fondu, sustavu osiguranja depozita i sanaciji) (u daljnjem tekstu: Zakon o Bankovnom jamstvenom fondu) u stavicima 1. i 4. propisuje:

„1. U slučaju ovršnog postupka ili postupka određivanja mjera osiguranja u vezi s imovinom institucije u sanaciji koji je pokrenut prije početka sanacije određuje se obustava postupka.

[...]

4. Tijekom trajanja sanacije protiv subjekta u sanaciji nije dopušteno pokretanje ovršnog postupka ili postupka određivanja mjera osiguranja.”

16. U skladu s člankom 142. stavkom 1. tog zakona, Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Bankovni jamstveni fond, Poljska) može prisilnu naplatu s naslova založnog prava na imovini institucije u sanaciji odgoditi najviše do kraja prvog sljedećeg radnog dana nakon što je to tijelo objavilo obavijest u pogledu te odgode.

⁷ Dz. U. br. 43, pozicija 296

⁸ Dz. U. iz 2021., pozicija 1805

⁹ Dz. U. iz 2016., pozicija 996

4. Stečajni zakon

17. Članak 146. stavak 1. Ustawe z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Stečajni zakon od 28. veljače 2003.)¹⁰ (u daljnjem tekstu: Stečajni zakon) propisuje da se ovršni postupak na imovini iz stečajne mase automatski prekida kada se proglasi stečaj te se okončava kada presuda u stečajnom postupku postane obvezujuća. Prema stavku 2. tog članka, imovina koja nije likvidirana u prekinutom ovršnom postupku uključuje se u stečajnu masu. Prema stavku 3., ovršni postupak nakon proglašenja stečaja je zabranjen, osim za posebna alimentacijska ili mirovinska potraživanja.

II. Činjenično stanje spora u glavnom postupku i prethodno pitanje

18. Osoba OF je 2007. zajedno sa svojim roditeljima RI i EI sklopila s društvom Getin Noble Bank ugovor o hipotekarnom kreditu u iznosu od 185 375,71 zlot (PLN) (oko 40 000 eura) s razdobljem otplate od 360 mjeseci (u daljnjem tekstu: ugovor o kreditu o kojem je riječ u glavnom postupku). Jednom odredbom tog ugovora o kreditu navedeni je iznos konvertiran u švicarske franke (CHF) prema kupovnom tečaju s tečajne liste navedene banke. Mjesečni obroci, obračunati u švicarskim francima, otplaćivali su se u poljskim zlotima prema prodajnom tečaju na dan dospijeća obroka koji bi ta banka također jednostrano odredila na svojoj tečajnoj listi.

19. Kredit je bio namijenjen pokrivanju dijela cijene za kupnju nekretnine i pokrivanju troškova povezanih s uzimanjem kredita. Tužitelji iz glavnog postupka su u obliku usporedne tablice obaviješteni o utjecaju promjene kamatne stope i valutnog tečaja na taj ugovor o kreditu.

20. Bankovni jamstveni fond je na temelju Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu donio 29. rujna 2022. odluku o pokretanju sanacije društva Getin Noble Bank uz primjenu instrumenta prijelazne institucije. Na temelju te odluke osnovan je novi subjekt pod nazivom VELO Bank S. A., na koji su prenesena gotovo sva prava i obveze tuženog društva Getin Noble Bank, osim imovinskih prava koja proizlaze iz faktičnih, pravnih ili nezakonitih radnji koje se odnose na ugovore o kreditu odnosno zajmu izražene u CHF ili vezane uz tečaj CHF te potraživanja koja proizlaze iz tih imovinskih prava, uključujući o kojima se vode građanski i upravni postupci, neovisno o datumu pokretanja tih postupaka. Prema navodu suda koji je uputio zahtjev, to znači da se imovina društva Getin Noble Bank sastoji uglavnom od potraživanja koja proizlaze iz ugovora o kreditu koji, kao u slučaju onog koji su tužitelji sklopili, sadržavaju navodno nepoštene ugovorne odredbe koje je moguće retroaktivno pobijati.

21. Iz medijskih izjava Bankovnog jamstvenog fonda proizlazilo je da će u roku od godine dana biti podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju insolventnosti i likvidaciju društva Getin Noble Bank.

22. Tužitelji su sudu koji je uputio zahtjev podnijeli tužbu zahtijevajući da se ugovor o kreditu o kojem je riječ u glavnom postupku proglasi ništavim te da se naloži plaćanje iznosa od 48 352,97 PLN i 27 171,82 CHF (što iznosi oko 95 % isplaćene glavnice), uvećanog za zakonske zatezne kamate i sudske troškove. Tužitelji navode da ugovor o kreditu sadržava nezakonite odredbe o vezivanju iznosa kredita uz stranu valutu. Iznos koji potražuju predstavlja zbroj uplata koje su izvršili. Tužitelji podredno zahtijevaju mogućnost daljnjeg izvršavanja ugovora nakon što se iz njega uklone nepoštene odredbe.

¹⁰ Dz. U. iz 2022., pozicija 1520, pročišćeni tekst od 9. lipnja 2022.

23. Društvo Getin Noble Bank zahtijeva da se tužba odbije te osporava da su odredbe ugovora nezakonite.

24. Tužitelji su nakon donošenja odluke o pokretanju sanacije podnijeli zahtjev za određivanje privremene mjere kojom bi se zahtjev za proglašenje ugovora ništavim osigurao tako da se prava i obveze stranaka u postupku o meritumu zamrznu tijekom trajanja tog postupka. Konkretno, oni traže da se obveza otplate mjesečnih obroka kredita obustavi od dana podnošenja tužbe do završetka postupka. Usto traže da se tuženiku zabrani da podnese izjavu o otkazu ugovora te da pri Biouru Informacji Gospodarczej (Ured za gospodarske informacije, Poljska) objavi da tužitelji ne otplaćuju kredit u razdoblju od određivanja mjere osiguranja do okončanja postupka.

25. Sud koji je uputio zahtjev ističe da u postupku za određivanje privremenih mjera sudac odlučuje o mjerama osiguranja na temelju vjerodostojnosti glavnih zahtjeva stranaka, koju ocjenjuje uzimajući u obzir sve dokaze prikupljene o meritumu slučaja. Prema navodu tog suda: (i.) tužitelji su potrošači, (ii.) sporne odredbe ugovora o kreditu su nepoštena jer tečajni rizik prebacuju na potrošače te omogućuju banci da proizvoljno odredi tečajnu razliku¹¹, te (iii.) izmjene ugovora koje su stranke sklopile nisu dovele do toga da su te odredbe postale valjane.

26. Sud koji je uputio zahtjev navodi da, s obzirom na sudsku praksu Suda, mora postojati mogućnost određivanja privremene mjere kojom bi se obustavila obveza tužitelja da tijekom trajanja postupka o meritumu otplaćuju mjesečne obroke kredita. Međutim, u skladu s člankom 135. stavcima 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu, kako ga nacionalni sudovi tumače, ako je banka u sanaciji, ti sudovi moraju donijeti odluku da se obustavlja postupak po zahtjevu za određivanje privremene mjere. Prema navodu suda koji je uputio zahtjev, takvo tumačenje zanemaruje odredbe Direktive 93/13 i oduzima potrošaču prava koja mu priznaje ta direktiva.

27. Nadalje, sud koji je uputio zahtjev ističe da bi, s obzirom na to da bi osiguravanje zahtjeva poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku bilo dopušteno u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, tumačenje članka 135. stavaka 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu koje ne dopušta osiguravanje takvog zahtjeva stavilo potrošače koji su vjerovnici u nepovoljniji položaj u usporedbi s položajem takvih potrošača u postupku u slučaju insolventnosti banke. Takvo bi se tumačenje stoga protivilo članku 34. stavku 1. točki (g) Direktive 2014/59.

28. U tim je okolnostima Sąd Okręgowy w Warszawie (Okružni sud u Varšavi, Poljska) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. [Direktive 93/13], s obzirom na načela djelotvornosti i proporcionalnosti, kao i članak 34. stavak 1. točke (b) i (g) te članak 70. stavke 1. i 4. [Direktive 2014/59] tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis u skladu s kojim u odnosu na banku nad kojom je pokrenuta sanacija nije dopušteno prihvatiti potrošačev zahtjev za određivanje privremene mjere (privremena pravna zaštita nakon podnošenja tužbe) koja uključuje to da se tijekom trajanja sudskog postupka obustavi obveza otplate obroka kredita u vidu glavnice i kamata na temelju ugovora o kreditu koji će sud možda proglasiti ništavim zbog uklanjanja nepoštenih ugovornih odredbi, samo zbog toga što je nad tom bankom pokrenuta sanacija?”

¹¹ Predmetne su ugovorne odredbe slične onima koje se razmatralo u predmetu u kojem je donesena presuda od 3. listopada 2019., Dziubak (C-260/18, EU:C:2019:819).

III. Postupak pred Sudom

29. Tužitelji iz glavnog postupka, poljska vlada i Europska komisija podnijeli su pisana očitovanja. Sve te stranke, kao i tuženik iz glavnog postupka, iznijeli su usmena očitovanja na raspravi održanoj 17. listopada 2024.

IV. Ocjena

A. Preoblikovanje pitanja

30. Sud koji je uputio zahtjev navodi da je člankom 135. stavcima 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu u poljsko pravo nepravilno prenesen članak 70. stavak 1. Direktive 2014/59.

31. U tom pogledu, kao što to navode poljska vlada i Komisija, očito je da je članak 70. stavak 1. Direktive 2014/59 u poljsko pravo zapravo prenesen člankom 142. stavkom 1. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu, čije se vremensko područje primjene razlikuje od vremenskog područja primjene članka 135. stavaka 1. i 4. tog zakona. Konkretno, članak 135. stavak 1. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu odnosi se na postupke za određivanje mjera osiguranja pokrenute prije početka procesa sanacije, dok se članak 135. stavak 4. tog zakona odnosi na zahtjeve u pogledu subjekata u sanaciji podnesene tijekom trajanja sanacije. Međutim, članak 70. stavak 1. Direktive 2014/59 pokriva veoma kratko vremensko razdoblje, od objave obavijesti o ograničenju¹² do ponoći u državi članici sanacijskog tijela institucije u sanaciji na kraju prvog sljedećeg radnog dana nakon te objave.

32. U svakom slučaju, istaknula bih da je u predmetu C-34/23¹³ – novijem predmetu sa sličnim činjeničnim okolnostima kao predmetni slučaj – Sudu postavljeno pitanje u pogledu tumačenja članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59 u odnosu na članak 135. stavke 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu. Sud je u svojem rješenju u tom predmetu utvrdio da se spor iz glavnog postupka odnosio na zahtjev za određivanje privremene mjere, što očito ne spada u područje primjene članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59.

33. Sud je konkretno naveo da se tužba iz glavnog postupka, u kojoj su tužitelji zahtijevali i određivanje mjere osiguranja u vezi s ugovorom o kreditu, nije odnosila ni na kakva založna prava. Sud je dodao da „potrošač koji je podnio tužbu za proglašenje ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog s društvom Getin Noble Bank ništavim nema svojstvo ‚osiguranog vjerovnika‘ tog društva u smislu članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59”¹⁴. Sud je presudio da spor iz glavnog postupka očito nije bio obuhvaćen područjem primjene te odredbe te da stoga prethodno pitanje, koje se odnosilo isključivo na tumačenje te odredbe, nije imalo nikakve veze s predmetom spora¹⁵.

34. Naime, točno je da je dužnike prema ugovoru o kreditu (koji mogu postati vjerovnici ako sud proglasi kredit ništavim) moguće smatrati potencijalnim vjerovnicima ili čak u konačnici vjerovnicima. Međutim, u kontekstu ugovora o potrošačkom kreditu, osigurani vjerovnik, kako je

¹² Objava u skladu s člankom 83. stavkom 4. Direktive 2014/59

¹³ Rješenje od 20. veljače 2024., Getin Noble Bank (C-34/23, EU:C:2024:203)

¹⁴ *Ibid.*, t. 32.

¹⁵ *Ibid.*, t. 33.

to Komisija objasnila na raspravi, jest zajmodavac ili vjerovnik koji ima potraživanje osigurano imovinom ili sredstvima dužnika. Stoga je očito da oni tužitelji koji nemaju takvo potraživanje nisu „osigurani vjerovnici” u smislu te odredbe.

35. U predmetnom slučaju tužitelji, koji su potrošači, zahtijevaju i određivanje mjera osiguranja u odnosu na ugovor o kreditu sklopljen s institucijom u sanaciji. Tužitelje iz glavnog postupka stoga se ne može smatrati „osiguranim vjerovnicima” ništa više nego što bi se takvima moglo smatrati tužitelje u predmetu u kojem je doneseno spomenuto rješenje. Iz toga proizlazi, *mutatis mutandis*, da članak 70. stavak 1. Direktive 2014/59 nema nikakve veze s predmetom spora u glavnom postupku. Posljedično, u skladu s tim nedavnim rješenjem Suda, predmetni zahtjev za prethodnu odluku očito je nedopušten u dijelu u kojem se odnosi na tu odredbu. Za potrebe predmetnog spora nije mjerodavan ni članak 70. stavak 4. navedene direktive jer govori o izvršavanju ovlasti koja se uređuje u istom tom članku.

36. Shodno tomu, pitanje koje postavlja sud koji je uputio zahtjev treba preoblikovati tako da se njime u biti pita treba li članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive 93/13, s obzirom na načelo djelotvornosti te u vezi s člankom 34. stavkom 1. točkama (b) i (g) Direktive 2014/59, tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo ili praksa koji ne dopuštaju, samo zbog činjenice da se nad tuženom bankom vodi postupak sanacije u skladu s Direktivom 2014/59, određivanje privremenih mjera kojima bi se tijekom trajanja sudskog postupka obustavila obveza otplate budućih mjesečnih obroka kredita¹⁶.

37. Budući da sud koji je uputio zahtjev svojim prethodnim pitanjem nastoji doznati kakav je odnos između odredbi Direktive 2014/59 i odredbi Direktive 93/13, tumačenih s obzirom na načelo djelotvornosti, prvo ću razmotriti te odredbe, a potom ću se okrenuti njihovoj međusobnom odnosu.

B. Tumačenje članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive 93/13

38. Sud je utvrdio da članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovornu odredbu koja je proglašena nepoštenom treba načelno tretirati kao da nikada nije postojala, tako da ne može imati nikakve učinke na potrošača. Prema tome, sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora u načelu imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da te odredbe nije bilo. Obveza nacionalnog suda da izuzme iz primjene nepoštenu ugovornu odredbu kojom se nalaže plaćanje iznosa za koje se ispostavilo da je neosnovano načelno ima odgovarajući restitucijski učinak u odnosu na te iznose¹⁷. Može se reći da Sud, u slučaju kada banke posluju u redovnim okolnostima, dosljedno daje prednost zaštiti potrošača kada je ona sukobu s interesima financijskih institucija, osobito u kontekstu nepoštenih ugovornih odredbi¹⁸.

¹⁶ U preoblikovanom pitanju ne spominje se načelo proporcionalnosti jer se ono za potrebe predmetne analize ne čini relevantnim. Vidjeti, u tom pogledu, presudu od 15. lipnja 2023., Getin Noble Bank (Obustava ispunjenja ugovora o kreditu) (C-287/22, EU:C:2023:491), u kojoj se također govorilo o „djelotvornosti i proporcionalnosti”.

¹⁷ Vidjeti presudu od 21. prosinca 2016., Gutiérrez Naranjo i dr. (C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, t. 61. i 62.).

¹⁸ Vidjeti, primjerice, presude od 14. lipnja 2012., Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349); od 14. ožujka 2013., Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164); od 30. travnja 2014., Kásler i Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282); od 21. siječnja 2015., Unicaja Banco i Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 i C-487/13, EU:C:2015:21); i od 26. ožujka 2019., Abanca Corporación Bancaria i Bankia (C-70/17 i C-179/17, EU:C:2019:250).

39. U predmetnom slučaju sud koji je uputio zahtjev smatra da se, ako se utvrdi da su određene odredbe spornog ugovora o hipotekarnom kreditu nepoštene, ostatak spornog ugovora o hipotekarnom kreditu nakon uklanjanja tih odredbi više neće moći izvršavati te da će se cijeli ugovor morati poništiti. Ovo se mišljenje stoga temelji na pretpostavci da je sud koji je uputio zahtjev dovoljno siguran da ugovor o hipotekarnom kreditu o kojem je riječ treba proglasiti ništavim, u kojem će slučaju potrošač moći od banke tražiti povrat iznosa koje je platio na temelju tog ugovora.

40. Kada je riječ o pitanju određivanja privremenih mjera, pravo Unije ne usklađuje postupke primjenjive na ocjenu moguće nepoštenosti ugovornih odredbi. Te postupke stoga uređuju države članice u svojim nacionalnim pravnim sustavima¹⁹, u skladu s načelom postupovne autonomije država članica, ali pritom moraju poštovati načela ekvivalentnosti i djelotvornosti²⁰.

41. Konkretno, kada je riječ o načelu djelotvornosti, treba naglasiti da obveza država članica da osiguraju djelotvornost prava koja osobe izvode iz prava Unije, među ostalim, prava koja proizlaze iz Direktive 93/13, podrazumijeva zahtjev djelotvorne sudske zaštite, predviđen člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), koji vrijedi osobito u pogledu određivanja detaljnih postupovnih pravila za tužbe koje se temelje na takvim pravima²¹. U skladu s ustaljenom sudskom praksom, nacionalni sud pred kojim se vodi spor na koji se primjenjuje pravo Unije mora biti u mogućnosti odrediti privremene mjere kako bi zajamčio punu djelotvornost buduće sudske odluke o postojanju prava istaknutih na temelju prava Unije²². Sud je utvrdio da načelo djelotvorne sudske zaštite prava koja pojedinac izvodi iz prava Unije treba tumačiti na način da pravni sustav države članice mora omogućavati određivanje privremenih mjera dok nadležni sud ne donese odluku o tome jesu li nacionalne odredbe u skladu s pravom Unije, ako je određivanje takvih mjera nužno da se osigura puna djelotvornost buduće sudske odluke o postojanju takvih prava²³. Ukratko, nacionalni sud pred kojim se vodi spor na koji se primjenjuje pravo Unije mora biti u mogućnosti odrediti privremene mjere kako bi osigurao punu djelotvornost buduće presude o postojanju prava istaknutih na temelju prava Unije.

42. Nadalje, pitanje određivanja privremenih mjera u okviru postupka koji se tiče prava koja potrošači izvode iz Direktive 93/13 bilo je predmet nekoliko presuda Suda, uključujući nedavnu presudu od 15. lipnja 2023., Getin Noble Bank (Obustava ispunjenja ugovora o kreditu)²⁴, koja je donesena nakon što je predmetni zahtjev za prethodnu odluku upućen, ali se odnosi na prilično slične činjenične okolnosti kao taj zahtjev²⁵.

43. Sud je u tom predmetu utvrdio da se Direktivi 93/13 protivi nacionalno zakonodavstvo koje ne dopušta sudu koji odlučuje o meritumu, nadležnom za ocjenu moguće nepoštenosti ugovorne odredbe, da određuje privremene mjere kao što je prekid ovršnog postupka, kada je određivanje

¹⁹ Vidjeti presudu od 22. rujna 2022., Vicente (Postupak za naplatu nagrada za rad odvjetnika) (C-335/21, EU:C:2022:720, t. 53. i navedenu sudsku praksu).

²⁰ Vidjeti, u tom pogledu, presudu od 13. rujna 2018., Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, t. 57. i navedenu sudsku praksu).

²¹ Presude od 22. travnja 2021., Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, t. 54. i navedena sudska praksa) i od 10. lipnja 2021., BNP Paribas Personal Finance (C-776/19 do C-782/19, EU:C:2021:470, t. 29.)

²² Presude od 15. siječnja 2013., Križan i dr. (C-416/10, EU:C:2013:8, t. 107.), te od 14. svibnja 2020., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU i C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, t. 297.), u kojoj citira presuda od 19. lipnja 1990., Factortame i dr. (C-213/89, EU:C:1990:257, t. 21.)

²³ Presuda od 13. ožujka 2007., Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163, t. 77. i izreka, t. 2.)

²⁴ C-287/22, EU:C:2023:491

²⁵ Sud je tu presudu donio 15. lipnja 2023., to jest nakon donošenja odluke o upućivanju prethodnog pitanja u predmetnom slučaju 26. listopada 2022.

tih mjera nužno za osiguravanje pune djelotvornosti njegove konačne odluke, jer to zakonodavstvo može dovesti u pitanje djelotvornost zaštite koja se nastoji ostvariti navedenom direktivom²⁶. Sud je usto istaknuo da određivanje takvih mjera može, primjerice, biti potrebno ako postoji rizik od toga da će potrošač, tijekom sudskog postupka koji može trajati dosta dugo, plaćati mjesečne obroke u iznosu većem od onog koji bi stvarno dugovao ako bi se dotičnu odredbu uklonilo²⁷.

44. Sud je utvrdio da, shodno tomu, zaštita zajamčena potrošačima Direktivom 93/13, posebno njezinim člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1., zahtijeva da nacionalni sud mora biti u mogućnosti odrediti odgovarajuću privremenu mjeru ako je to nužno za osiguravanje pune djelotvornosti odluke koju treba donijeti u pogledu moguće nepoštenosti ugovornih odredbi²⁸. Sud je posebno naglasio da se određivanje takve privremene mjere čini još nužnijim ako je potrošač dotičnoj banci platio iznos veći od pozajmljenog čak i prije nego što je pokrenuo postupak²⁹. Sud je u bitnome zaključio da nacionalna sudska praksa koja ne dopušta određivanje privremenih mjera kojima bi se obustavilo plaćanje mjesečnih obroka dospjelih po ugovoru o kreditu, iako su te mjere nužne kako bi se zajamčila zaštita potrošača uspostavljena Direktivom 93/13, prema svemu sudeći nije u skladu s načelom djelotvornosti te stoga ni u skladu s člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 93/13³⁰.

45. Iz navedenog proizlazi da obveza država članica da osiguraju djelotvornost prava koja osobe izvode iz prava Unije, uključujući prava koja proizlaze iz Direktive 93/13, podrazumijeva zahtjev djelotvorne sudske zaštite, također predviđen člankom 47. Povelje, što znači da, kada potrošač pokrene postupak protiv banke zahtijevajući utvrđivanje ništavosti ugovora zbog nepoštenih odredbi sadržanih u tom ugovoru, nacionalni sud treba biti u mogućnosti odrediti privremene mjere kojima će se izvršavanje takvog ugovora o kreditu obustaviti dok taj postupak traje.

46. Međutim, članak 47. Povelje ima izravan učinak u slučaju poput predmetnog³¹. Budući da pravo na djelotvornu sudsku zaštitu zajamčeno tom odredbom nije apsolutno pravo³², na nacionalnom je sudu, kada primjenjuje pravo Unije, da postigne ravnotežu između relevantnih interesa i poduzme sve mjere potrebne za osiguravanje prava na djelotvornu sudsku zaštitu. Kada je riječ o interesima koji su relevantni u predmetnom slučaju, sud koji je uputio zahtjev naglašava, s jedne strane, cilj djelotvornosti sanacije i osobito financijske stabilnosti bankovnog sustava te, s druge strane, djelotvornu sudsku zaštitu potrošača. Stoga je potrebno ispitati učinke primjene Direktive 2014/59.

²⁶ Vidjeti, u tom pogledu, presudu od 15. lipnja 2023., Getin Noble Bank (Obustava ispunjenja ugovora o kreditu) (C-287/22, EU:C:2023:491, t. 41. i navedenu sudsku praksu).

²⁷ *Ibid.*, t. 42. i navedena sudska praksa

²⁸ *Ibid.*, t. 43.

²⁹ *Ibid.*, t. 52.

³⁰ *Ibid.*, t. 55.

³¹ Vidjeti, po analogiji, presude od 8. studenoga 2022., Deutsche Umwelthilfe (Homologacija motornih vozila) (C-873/19, EU:C:2022:857), u vezi s pravom zaštite okoliša, i od 20. veljače 2024., X (Nepostojanje razloga za raskid) (C-715/20, EU:C:2024:139), u vezi s okvirnim sporazumom o radu na određeno vrijeme i načelom nediskriminacije.

³² Presuda od 5. rujna 2024., Banco Santander (Sanacija banke Banco Popular II) (C-775/22, C-779/22 i C-794/22, EU:C:2024:679, t. 80. i navedena sudska praksa)

C. Tumačenje odredbi Direktive 2014/59

47. Sud koji je uputio zahtjev navodi da zbog pokretanja postupka sanacije društva Getin Noble Bank nije dopušteno, u skladu s člankom 135. stavcima 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu, odrediti privremene mjere u korist potrošača. Ključno je pitanje u predmetnom slučaju stoga mogu li se prilikom primjene Direktive 2014/59 ograničiti prava potrošača. Taj se sud u tom kontekstu posebno poziva na članak 34. stavak 1. točke (b) i (g) Direktive 2014/59. Prije analize načela utvrđenih u toj odredbi, potrebno je ispitati njezino područje primjene.

1. Područje primjene članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) Direktive 2014/59

a) Pojmovi „mjera sanacije”, „instrumenti sanacije” i „sanacijske ovlasti” u smislu članka 34. stavka 1. Direktive 2014/59

48. Za početak treba istaknuti da se u članku 34. stavku 1. Direktive 2014/59 spominju tri pojma, to jest „instrumenti sanacije”, „sanacijske ovlasti” i „mjere sanacije”. Prema mojem mišljenju, ta tri pojma nemaju jednak opseg primjene pa se ta odredba, kada se koristi instrument prijelazne institucije, može primjenjivati na sanacijske ovlasti i mjere, a time i na radnje koje se odnose na konkretni preostali subjekt.

49. Kao prvo, istaknula bih da izraz „mjere sanacije” podrazumijeva, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom 40. navedene direktive, odluku o pokretanju sanacije institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u skladu s člankom 32. ili 33., primjenu instrumenta sanacije ili izvršavanje jedne ili više sanacijskih ovlasti. Dakle, jasno je da izraz „mjere sanacije” obuhvaća ne samo te instrumente i ovlasti nego i odluku o pokretanju sanacije institucije ili subjekta, što ga čini krovnim pojmom za različite radnje povezane s postupkom sanacije.

50. Kao drugo, izraz „instrument sanacije” iz te odredbe znači, u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom 19. te direktive, instrument naveden u njezinu članku 37. stavku 3., to jest instrument prodaje poslovanja, instrument prijelazne institucije, instrument odvajanja imovine i *bail-in* instrument.

51. Očito je da je u predmetnom slučaju korišten instrument prijelazne institucije u smislu članka 37. stavka 3. točke (b) Direktive 2014/59 te u skladu s člankom 40. te direktive. Zahtjev za određivanje privremene mjere u glavnom postupku odnosi se na imovinu (kredit izražen u stranoj valuti) koja je ostala kod društva Getin Noble Bank, to jest kod prvotnog subjekta (odnosno preostalog subjekta). Naprotiv, on se ne odnosi na imovinu prenesenu prijelaznoj instituciji, to jest društvu Velo Bank, osnovanom u postupku sanacije.

52. Prema članku 37. stavku 6. Direktive 2014/59, u vezi s uvodnim izjavama 50., 60. i 69. te direktive, u slučaju da se primijene instrumenti sanacije navedeni u stavku 3. točkama (a) ili (b) tog članka te se ti instrumenti koriste za prijenos samo dijela imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji, preostala institucija ili subjekt iz kojih su imovina, prava ili obveze preneseni likvidira se u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti. Shodno tomu, s obzirom na to da je u predmetnom slučaju upotrijebljen instrument prijelazne institucije, imovina koja je ostala kod društva Getin Noble Bank podliježe redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

53. Pojam „instrumenti sanacije” trebao bi obuhvaćati i razdoblje od donošenja odluke o primjeni instrumenta prijelazne institucije do likvidacije institucije ili subjekta u okviru postupka u slučaju insolventnosti jer se primjenom tog instrumenta tijekom tog razdoblja uspostavlja status preostalog subjekta. Načela iz članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) Direktive 2014/59 prestaju biti relevantna za potrebe imovine koja ostaje kod preostale institucije ili subjekta tek nakon pokretanja likvidacije institucije ili subjekta u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti.

54. Kao treće, u članku 34. stavku 1. Direktive 2014/59 spominju se i „sanacijske ovlasti”, koje su u članku 2. stavku 1. točki 20. te direktive definirane kao ovlasti određene u člancima 63. do 72. te direktive.

55. U tom smislu napominjem da ti potonji članci obuhvaćaju širok raspon ovlasti.

56. Konkretno, s obzirom na to da se u članku 63. stavku 1. točki (d) govori o „ovlasti prijenosa prava, imovine ili obveza institucije u sanaciji na drugi subjekt, uz suglasnost tog subjekta”, očito je da pojam „sanacijske ovlasti” obuhvaća odluku o pokretanju sanacije tužene banke korištenjem metode prijelazne banke, te radnje koje se odnose na instituciju u sanaciji i na preostalu instituciju ili subjekt prije nego što je nad njima pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti.

57. Shodno tomu, s obzirom na to da se u članku 34. stavku 1. Direktive 2014/59 spominju „mjere sanacije”, „instrumenti sanacije” i „sanacijske ovlasti”, ta se odredba, prema svemu sudeći, doista primjenjuje na prvotnu odluku nacionalnih tijela da pokrenu sanaciju subjekta. Ona se primjenjuje i na situaciju preostale institucije ili subjekta prije njihove likvidacije u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti, to jest, kada je riječ o predmetnom slučaju, na situaciju društva Getin Noble Bank, a time i na razmatranje zahtjeva za određivanje mjera osiguranja podnesenog sudu protiv te preostale institucije ili subjekta.

58. Stoga smatram da opća načela sanacije utvrđena u članku 34. stavku 1. točkama (b) i (g) Direktive 2014/59 jesu primjenjiva na situaciju u kojoj tužitelji zahtijevaju određivanje mjere osiguranja (privremene mjere) u postupku pokrenutom protiv preostalog subjekta prije njegove likvidacije u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti jer je taj preostali subjekt bio predmet mjera sanacije, instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti nacionalnih tijela.

b) Pojam „vjerovnik” u smislu članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) Direktive 2014/59

59. Potrebno je utvrditi jesu li potrošači kao što su tužitelji, koji su pokrenuli postupak za proglašenje ništavim ugovora o kreditu o kojem je riječ zbog nepoštenih ugovornih odredbi koje sadržava, ujedno „vjerovnici” u smislu članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) Direktive 2014/59.

60. Pojam „vjerovnik” obično se odnosi na bilo koji subjekt ili osobu koja ima potraživanje prema dužniku. Budući da konkretni potrošači u predmetnom slučaju zahtijevaju obustavu obveze plaćanja budućih mjesečnih obroka kredita, na prvi se pogled čini da su dužnici. Međutim, iz zahtjeva za prethodnu odluku razvidno je da su tužitelji *potencijalni vjerovnici* jer postoji velika mogućnost da će postupak koji su pokrenuli dovesti do proglašenja cijelog ugovora o kreditu ništavim.

61. U Direktivi 2014/59 nisu izričito definirane vrste obveza koje daju svojstvo vjerovnika, što znači da u njoj nisu predviđena nikakva ograničenja u tom pogledu. Pojam „vjerovnik” stoga treba tumačiti na način da uključuje i potencijalne vjerovnike kada su oni potrošači te kada postoji velika mogućnost da će nacionalni sud prihvatiti njihov zahtjev za proglašenje

ništavosti³³. To je tumačenje u skladu sa širim ciljevima da se osiguraju zaštita svih dionika uključenih u postupak sanacije uspostavljen Direktivom 2014/59 i pošteno postupanje prema njima³⁴.

62. U predmetnom slučaju, iako nacionalni sud još nije donio presudu o ništavosti ugovora o kreditu o kojem je riječ u glavnom postupku, zahtjev tužitelja za proglašenje ništavosti formalno je pravno sredstvo koje može dovesti do promjene svojstva iz dužnika u vjerovnika.

63. Tužitelje je stoga moguće smatrati vjerovnicima u smislu članka 34. stavka 1. točaka (b) i (g) Direktive 2014/59, iako sud još nije donio presudu o valjanosti ugovora o kreditu. U tom pogledu treba istaknuti da je isključivo na nacionalnom sudu pred kojim je spor pokrenut da utvrdi, uzimajući u obzir konkretne okolnosti slučaja, postoji li u ovom slučaju dovoljna vjerojatnost da dužnik postane takav vjerovnik. Ovo se mišljenje temelji na pretpostavci da potrošači o kojima je riječ doista jesu vjerovnici u smislu navedene odredbe.

2. Sadržaj načela utvrđenih u članku 34. stavku 1. točkama (b) i (g) Direktive 2014/59

64. U članku 34. stavku 1. Direktive 2014/59 utvrđena su opća načela sanacije, uključujući, kao prvo, načelo da dioničari prvi snose gubitke (točka (a)) te da vjerovnici trebaju snositi gubitke nakon dioničara u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti, osim ako nije izričito određeno drukčije (točka (b)). Kao drugo, u članku 34. stavku 1. točki (g) Direktive 2014/59 predviđeno je „načelo da nijedan vjerovnik ne smije doći u nepovoljniji položaj” (u daljnjem tekstu: načelo zabrane nepovoljnijeg postupanja prema vjerovnicima), koje zahtijeva da nacionalna tijela postupke sanacije iz te direktive provode na način da nijedan vjerovnik ne trpi veće gubitke od onih koje bi pretrpio u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. To se načelo smatra temeljem sustava sanacije³⁵.

a) Usporedba sanacije i postupanja u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti

65. S jedne strane, načela iz članka 34. stavka 1. točke (b) Direktive 2014/59 odnose se na redoslijed kojim se gubici moraju snositi: naime, prvo ih snose dioničari, a potom vjerovnici. To načelo treba promatrati u vezi s temeljnim načelom na kojem počiva Direktiva 2014/59, utvrđenim u njezinim uvodnim izjavama 5. i 50., prema kojem troškove sanacije banke ponajprije moraju snositi njezini dioničari, a ne njezini vjerovnici.

66. S druge strane, načelo zabrane nepovoljnijeg postupanja prema vjerovnicima iz članka 34. stavka 1. točke (g) Direktive 2014/59 osigurava da mjere sanacije budu oblikovane na način da se prema vjerovnicima postupi barem jednako povoljno kao što bi se prema njima postupalo u nacionalnom postupku u slučaju insolventnosti. Primjena tog načela podrazumijeva usporedbu onoga što je vjerovnik dobio u okviru sanacije i onoga što bi dobio u slučaju provođenja redovnog postupka u slučaju insolventnosti. To načelo osigurava da je postupak sanacije pošten i predvidljiv uz zadržavanje približno istovjetne razine kao u nacionalnim postupcima u slučaju insolventnosti

³³ U tom se pogledu slažem s tvrdnjom koju su tužitelji iznijeli na raspravi prema kojoj svojstvo vjerovnika proizlazi iz restitucijskog učinka koji bi buduća presuda nacionalnog suda mogla imati, a time i iz djelotvornosti zaštite zajamčene Direktivom 93/13.

³⁴ Vidjeti uvodne izjave 5., 10., 31. i 48. Direktive 2014/59, koje govore u prilog tumačenju da je cilj te direktive osigurati zaštitu svih dionika i pošteno postupanje prema njima te istodobno potrebu za javnom financijskom intervencijom svesti na najmanju moguću mjeru.

³⁵ Gortsos, C. V., „Banking Resolution: The EU Framework Governing the Resolution of Credit Institutions”, u: Amtenbrink, F., Herrmann, C., i Repasi, R. (urednici), *The EU Law of Economic and Monetary Union* (New York, 2020.; internetsko izdanje, Oxford Academic), <https://doi.org/10.1093/oso/9780198793748.003.0046>, posjećeno 7. studenoga 2024.

tako što štiti prava vjerovnikâ. To se načelo stoga smatra ključnim mehanizmom zaštite koji osigurava da postupci sanacije za vjerovnike nisu štetniji nego što bi to bili redovni postupci u slučaju insolventnosti.

67. Međutim, važno je naglasiti činjenicu da postupci u slučaju insolventnosti spadaju u područja djelovanja za koje su nadležne države članice jer pravila o insolventnosti nisu usklađena na razini Unije³⁶. Članak 34. stavak 1. točka (g) Direktive 2014/59 stoga je relevantan samo za ocjenjivanje postupa li se prema vjerovnicima u postupcima sanacije jednako kao u postupcima u slučaju insolventnosti kako su uređeni nacionalnim zakonodavstvom, što je u nadležnosti suda koji je uputio zahtjev.

68. Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu smatra da pružanje zaštite obustavom obveze plaćanja obroka kredita na temelju ugovora o kojem je riječ u glavnom postupku može biti dopušteno u postupku u slučaju insolventnosti³⁷. Stoga bi nacionalna mjera koja ne dopušta osiguravanje takvog potraživanja stavila potrošače koji su vjerovnici u nepovoljniji položaj u usporedbi s položajem takvih potrošača u postupku u slučaju insolventnosti banke. Takvo bi se tumačenje stoga protivilo članku 34. stavku 1. točki (g) Direktive 2014/59³⁸.

69. U skladu s Direktivom 2014/59, visina obveza banke prema vjerovnicima ograničena je datumom objave obavijesti, koji predstavlja trenutak prema kojem se određuju potraživanja i obveze vjerovnikâ za potrebe sanacije³⁹. Međutim, potrošaču koji na temelju ugovora koji sadržava nepoštene odredbe izvrši plaćanje iznosa u korist banke nakon objave sanacije rastu gubici koje će morati snositi. Kako je to sud koji je uputio zahtjev naveo, potrošač u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti može ishoditi mjere osiguranja kojima će se obustaviti izvršavanje ugovora.

70. Iz nacionalnog zakonodavstva o kojem je riječ proizlazi da se u slučaju sanacije protiv institucije u sanaciji ne mogu odrediti mjere ovrhe ili osiguranja⁴⁰.

71. Posljedično, potrošač koji ne može zahtijevati određivanje takve mjere može se naći u nepovoljnijem položaju u usporedbi s vjerovnicima subjekta nad kojim se provodi redovni postupak u slučaju insolventnosti jer će morati izvršavati ugovor o kreditu bez mogućnosti da ishodi određivanje mjere osiguranja, zbog čega će njegovo potraživanje neprestano rasti, unatoč donošenju odluke o pokretanju sanacije.

³⁶ Jedini akti u tom području danas su Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL 2015., L 141, str. 19. i ispravak SL 2016., L 349, str. 9.), koja se uglavnom odnosi na pitanja međunarodnog privatnog prava u kontekstu prekograničnih postupaka u slučaju insolventnosti, te Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti) (SL 2019., L 172, str. 18.), koja uređuje preventivno restrukturiranje trgovačkih društava.

³⁷ Treba istaknuti da se stranke na raspravi pred Sudom nisu složile u pogledu dopuštenosti određivanja privremenih mjera na temelju nacionalnog prava. Iz očitovanja stranaka proizlazi da treba praviti razliku između određivanja privremenih mjera u odnosu na imovinu banke nad kojom se provodi postupak u slučaju insolventnosti, što je prema svemu sudeći zabranjeno, i određivanja privremenih mjera u pogledu povrata plaćenog iznosa kredita, što je prema svemu sudeći dopušteno.

³⁸ U tom pogledu, iako u zahtjevu za prethodnu odluku nije objašnjeno zašto je članak 34. stavak 1. točka (b) Direktive 2014/59 relevantan, ta se odredba spominje u prethodnom pitanju pa ću ju obuhvatiti svojom analizom. Naime, moguće je zaključiti da, s obzirom na to da je u toj odredbi utvrđen redoslijed prema kojem vjerovnici snose gubitke, taj sud ima nedoumice u pogledu učinaka mogućeg odbijanja zahtjeva tužitelja – koji su potrošači – prema članku 135. stavku 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu.

³⁹ Vidjeti članak 69. stavak 1. Direktive 2014/59 te njezin članak 83. stavak 4. koji određuje da sanacijsko tijelo objavljuje ili osigurava objavljivanje primjerka naloga ili instrumenta na temelju kojeg se mjera sanacije poduzima ili obavijest u kojoj su sažeto navedeni učinci mjere sanacije.

⁴⁰ Vidjeti članak 135. stavke 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu.

b) Mehanizam naknadne odštete

72. Mehanizam odštete predviđen u člancima 73. do 75. Direktive 2014/59 ključan je za primjenu načela zabrane nepovoljnijeg postupanja prema vjerovnicima. On zahtijeva da se način na koji se prema vjerovnicima postupalo tijekom postupka sanacije uspoređi s načinom na koji bi se prema njima postupalo u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti. Stoga u obzir treba uzeti nacionalne propise o postupku u slučaju insolventnosti koji bi se primjenjivali da je nad tim subjektima pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti.

73. Odšteta u bitnome odgovara visini gubitaka koje su vjerovnici pretrpjeli, to jest razlici između iznosa koji su stvarno povratili u postupku sanacije i iznosa koji bi povratili da je nad institucijom bio proveden redovni postupak u slučaju insolventnosti⁴¹. Dioničari i vjerovnici koji pretrpe takav veći gubitak imaju stoga pravo na naknadnu odštetu⁴². Takvim se mehanizmom nastoji postići ravnoteža između financijske stabilnosti i pravičnosti odnosno između djelotvorne sanacije institucija i zaštite njihovih vjerovnika.

74. Konkretno, s jedne strane, postupak sanacije uspostavljen Direktivom 2014/59 je izniman instrument namijenjen ponajprije osiguravanju stabilnosti financijskih tržišta u okolnostima kad propast prekogranične institucije može ugroziti takvu stabilnost⁴³. Svrha postupka sanacije je pružiti tijelima javne vlasti skup instrumenata za dovoljno ranu i brzu intervenciju kako bi se osigurao nastavak ključnih financijskih i ekonomskih funkcija dotične institucije i ograničio negativni utjecaj njezine propasti⁴⁴. Dakle, ta direktiva ima šire ciljeve u pogledu zaštite financijske stabilnosti, kao što su očuvanje povjerenja u financijski sustav i izbjegavanje sustavnog rizika. S druge strane, mehanizam odštete predviđen u člancima 73. do 75. Direktive 2014/59 vjerovnicima pruža ključnu zaštitu osiguravajući da se prema njima tijekom sanacije propadajuće institucije ne postupi nepošteno. Iz toga slijedi da se navedenim mehanizmom odštete nastoji postići ravnoteža između mogućnosti tijela da u javnom interesu saniraju propadajuće institucije i legitimnih financijskih interesa vjerovnika.

3. Primjena na predmetni slučaj

75. Ako zbog postupka sanacije imovina tužiteljâ koja je ostala kod preostalog subjekta pretrpi veće gubitke nego što bi ih pretrpjela u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti, pri čemu je na nacionalnom sudu da utvrdi je li do toga došlo, tužitelji, na temelju načela zabrane nepovoljnijeg postupanja prema vjerovnicima, imaju pravo na naknadnu odštetu. Međutim, taj mehanizam odštete ne pruža nužno postupovnu zaštitu. Naime, treba istaknuti da Direktiva 2014/59 ne predviđa posebne odredbe o privremenim mjerama u korist vjerovnikâ banaka u sanaciji. Iz toga proizlazi da zakonodavne mjere koje uređuju pitanje privremenih mjera koje

⁴¹ Načelo obeštećenja dioničara i vjerovnika treba promatrati u vezi s uvodnim izjavama 50. i 51. Direktive 2014/59. Konkretno, uvodna izjava 50. te direktive predviđa da bi dioničari i vjerovnici trebali imati pravo na isplatu ili naknadu njihovih tražbina u postupku likvidacije koja ne smije biti manja od isplate odnosno naknade koju bi, prema procjeni, bili primili da je cijela institucija likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

⁴² Članak 73. točka (a) Direktive 2014/59 nalaže državama članicama da osiguraju da, u slučaju djelomičnog prijenosa imovine i obveza prijelaznoj instituciji, vjerovnici čija potraživanja ostaju kod insolventne banke „dobi[ju] kao namirenje svojih tražbina barem onoliko koliko bi dobili da je institucija u sanaciji likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti”. Odgovarajućim vjerovnicima je stoga zajamčena odšteta za gubitak koji pretrpe zbog prijenosa potencijalno vrijedne imovine iz stečajne mase. Prema članku 75. i članku 101. stavku 1. točki (e) Direktive 2014/59, eventualni gubitak nadoknađuje se iz aranžmana financiranja sanacije. Te aranžmane financiraju institucije pod nadzorom sanacijskih tijela.

⁴³ Vidjeti uvodnu izjavu 3. Direktive 2014/59.

⁴⁴ Vidjeti uvodnu izjavu 5. Direktive 2014/59.

vjerovnici zahtijevaju u sporu u vezi s ugovornim obvezama prema preostalom subjektu, kao što je članak 135. stavci 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu, nisu obuhvaćene područjem primjene te direktive.

D. Postizanje ravnoteže između ciljeva zaštite potrošača i postupka sanacije

76. Kako je to prethodno objašnjeno⁴⁵, vjerovnik na temelju Direktive 2014/59 ima pravo na naknadnu odštetu ako pretrpi veće gubitke nego što bi ih pretrpio da je institucija likvidirana u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti. Stoga je ključno pitanje pruža li mehanizam naknadne odštete predviđen tom direktivom dovoljnu zaštitu potrošaču koji tijekom postupka u kojem zahtijeva poništenje ugovora zbog u njemu sadržanih nepoštenih odredaba mora preostalom subjektu izvršavati plaćanja.

77. U tom pogledu, presuda od 5. svibnja 2022., Banco Santander (Sanacija banke Banco Popular)⁴⁶, iako pokazuje da mehanizam naknadne odštete može biti koristan alat, ne odgovara na pitanje je li taj mehanizam dovoljan u slučaju kada nacionalno pravo ne dopušta određivanje privremenih mjera kojima bi se obustavila plaćanja na temelju ugovora o kreditu. Budući da se pitanje određivanja privremene mjere kojom bi se obustavilo izvršavanje ugovora o kreditu razlikuje od pitanja naknadne odštete, koje se tiče materijalnih aspekata restitucije, ta presuda nije relevantna za predmetni slučaj⁴⁷.

78. Iz usmenih očitovanja koje su stranke iznijele na raspravi pred Sudom proizlazi da člankom 135. stavcima 1. i 4. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu nije prenesena nijedna odredba Direktive 2014/59, već da su njime dopunjena pravila iz te direktive. Budući da Direktivom 2014/59 nisu usklađeni postupci primjenjivi na privremene mjere određene u postupku koji uključuje banku u sanaciji, te se mjere uređuju nacionalnim pravnim sustavom država članica.

79. U tom kontekstu, na svakoj je državi članici da, u skladu s načelom postupovne autonomije država članica, predvidi detaljna pravila upravnog i sudskog postupka koja trebaju osigurati zaštitu prava koja pojedinci uživaju na temelju prava Unije. Međutim, ta detaljna postupovna pravila ne smiju biti nepovoljnija od onih koja uređuju slične nacionalne pravne lijekove (načelo ekvivalentnosti) i ne smiju praktički onemogućiti ili pretjerano otežati ostvarivanje prava priznatih pravom Unije (načelo djelotvornosti)⁴⁸.

80. Kada je riječ o načelu djelotvornosti, kako sam to već istaknula, obveza država članica da osiguraju djelotvornost prava koja osobe izvode iz prava Unije, uključujući prava koja proizlaze iz Direktive 93/13, podrazumijeva zahtjev djelotvorne sudske zaštite, potvrđen u članku 7. stavku 1. te direktive⁴⁹, koji se konkretno primjenjuje na uređivanje postupovnih pravila o pravnim lijekovima koji se temelje na takvim pravima⁵⁰. Konkretno, na nacionalnim je sudovima da

⁴⁵ Vidjeti točke 72. do 74. ovog mišljenja.

⁴⁶ C-410/20, EU:C:2022:351

⁴⁷ Vidjeti, po analogiji, stajalište nezavisnog odvjetnika N. Wahla u predmetu Sánchez Morcillo i Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2110, t. 53.), u kojem je on razlikovao postupovne pravne lijekove od meritornih pitanja.

⁴⁸ Presude od 6. listopada 2015., Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:655, t. 46.), i od 21. prosinca 2021., Randstad Italia (C-497/20, EU:C:2021:1037, t. 58.)

⁴⁹ Vidjeti točku 41. ovog mišljenja.

⁵⁰ Vidjeti, po analogiji, u pogledu Direktive 93/13, presudu od 22. travnja 2021., Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, t. 54. i navedenu sudsku praksu). Vidjeti također moje mišljenje u predmetu Všeobecná úverová banka (C-598/21, EU:C:2023:22, t. 97. i sljedeće točke).

osiguraju punu djelotvornost prava koja proizlaze iz Direktive 93/13, u vezi s člankom 47. Povelje, te da izuzmu iz primjene nacionalna pravila ili nacionalnu praksu koji zabranjuju određivanje privremenih mjera kojima bi se obustavila plaćanja na temelju ugovora o kreditu koji je navodno nezakonit zbog nepoštenih odredbi⁵¹.

81. Točno je da je Sud u presudi od 5. svibnja 2022., Banco Santander (Sanacija banke Banco Popular)⁵² utvrdio da su osiguravanje stabilnosti bankovnog i financijskog sustava te sprečavanje sustavnog rizika ciljevi od javnog interesa kojima teži Europska unija.

82. Međutim, važno je istaknuti da se predmet u kojem je donesena ta presuda odnosio na subjekt koji je bio osnovan nakon sanacije, dok se zahtjev u predmetnom postupku odnosi na preostali subjekt, koji će biti likvidiran. Stoga, kako je to Komisija tvrdila na raspravi, određivanje privremenih mjera u pogledu imovine tog subjekta ne ugrožava financijsku stabilnost bankovnog sustava⁵³. U tom je pogledu važno naglasiti slijed događaja o kojima je riječ u glavnom postupku, u smislu da je prijelazna banka osnovana neposredno nakon donošenja odluke o pokretanju sanacije, što znači da određivanje privremenih mjera u korist određenih kategorija dužnika kojima bi se obustavila plaćanja tom preostalom subjektu ne bi utjecalo na financijsko zdravlje novoosnovanog subjekta. Osim toga, od ključne je važnosti činjenica da privremena mjera o kojoj je riječ ne djeluje kao osiguranje na postojećoj imovini insolventne banke, već samo služi obustavi potrošačevih budućih plaćanja⁵⁴.

83. To isto razlikovanje vrijedi i za predmete društva Novo Banco, u kojima su zahtjevi u pogledu ugovorâ bili usmjereni protiv prijelazne banke koju je osnovalo nacionalno tijelo⁵⁵. U tim predmetima tužbe potrošača ne bi bile djelotvorne jer bi narušile stabilnost financijskog sustava⁵⁶, dok se u predmetnom slučaju zahtjev odnosi na plaćanja koja su subjektu, koji će u svakom slučaju biti likvidiran, izvršena na temelju potencijalno nepoštenih ugovornih odredbi. Razmatranja u pogledu stabilnosti financijskog sustava koja su bila relevantna za te predmete stoga nisu primjenjiva na predmetni slučaj.

84. Iz toga proizlazi da u predmetnom slučaju, kako je to Komisija navela na raspravi, prava potrošača ne treba odvagivati u odnosu na financijsku stabilnost jer se privremene mjere o kojima je konkretno riječ odnose samo na zaustavljanje rasta potraživanja koje potrošač ima prema preostalom subjektu, što samim time znači da stabilnost bankovnog sustava nije ugrožena. Pravila ili praksa države članice kojima se dopunjavaju odredbe Direktive 2014/59 ne mogu umanjiti djelotvornost zaštite predviđene člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 93/13, u vezi s djelotvornom sudskom zaštitom zajamčenom u članku 47. Povelje, ako se potraživanja odnose na takve privremene mjere te pritom nisu prijetnja financijskoj stabilnosti bankovnog sustava u smislu Direktive 2014/59.

⁵¹ Vidjeti t. 41. i sljedeće točke ovog mišljenja.

⁵² C-410/20, EU:C:2022:351

⁵³ Osim toga, taj se predmet nije odnosio na tužbu za naknadu štete protiv institucije u sanaciji ili na tužbu za poništenje ugovora o upisu dionica na temelju nacionalnog prava. On se stoga nije odnosio na određivanje privremenih mjera kojima bi se obustavilo izvršavanje ugovora, to jest na postupovnu mjeru namijenjenu djelotvornoj sudskoj zaštiti pojedinca.

⁵⁴ Sud koji je uputio zahtjev je objasnio da se „[o]siguranje [...] odnosi na nenovčani zahtjev za proglašenje ništavosti ugovora, a takav zahtjev nema nikakve izravne imovinske posljedice za insolventni subjekt”, dodavši da takvo „osiguranje ne predstavlja osiguranje na imovini insolventnog subjekta u smislu članka 146. stavka 3. Stečajnog zakona”.

⁵⁵ Vidjeti presudu od 5. rujna 2024., Novo Banco i dr. (C-498/22 do C-500/22, EU:C:2024:686, t. 24.). Sud je u pogledu predmeta C-500/22 naglasio da se potraživanje o kojem je bila riječ u glavnom postupku u tom predmetu temeljilo na ugovoru o kupoprodaji koji nije sklopljen s preostalim subjektom nego s novim subjektom, to jest s društvom Novo Banco, te da se odnosilo na obveznicu koja je u trenutku sklapanja tog ugovora bila dio imovine i obveza društva Novo Banco.

⁵⁶ Vidjeti osobito točke 142. i 143. te presude.

85. Međutim, Sud je u spomenutom predmetu C-287/22⁵⁷ utvrdio da se ocjena potrebe za određivanjem takve privremene mjere mora provesti s obzirom na okolnosti danog slučaja, imajući u vidu cilj da se osigura puna djelotvornost odluke koja će biti donesena. Shodno tomu, nacionalni sud mora utvrditi je li obustava obveza potrošača nužna za osiguravanje ponovne uspostave pravne i činjenične situacije u kojoj su se ti potrošači prije nalazili, osobito imajući na umu rizik od toga da budu dužni vratiti iznos veći od onog koji su pozajmili⁵⁸. Iz toga proizlazi da, u skladu s Direktivom 93/13, nacionalni sud mora privremenim mjerama obustaviti potrošačevu obvezu plaćanja kada, kao prvo, ima dovoljno dokaza u pogledu nepoštenosti jedne ili više ugovornih odredbi tako da postoji mogućnost da je dotični ugovor o kreditu ništav ili, u najmanju ruku, da će se dotičnom potrošaču morati izvršiti povrat mjesečnih obroka dospjelih na temelju tog ugovora⁵⁹.

86. U predmetnom se slučaju čini, kao prvo, kako sam to već prethodno istaknula, da sud koji je uputio zahtjev smatra da će preostali subjekt, zbog buduće odluke o nepoštenosti odredbi ugovora o kreditu o kojem je riječ, doista morati vratiti iznose koje su mu potrošači isplatili na temelju tog ugovora. Navedeni uvjet stoga se čini ispunjenim.

87. Kao drugo, Sud je u tom predmetu ocijenio da je na nacionalnom sudu da utvrdi, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, je li obustava potrošačeve obveze plaćanja tih mjesečnih obroka za vrijeme trajanja dotičnog postupka nužna kako bi se osigurala ponovna uspostava pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da nije bilo te odredbe ili tih odredbi. Stoga će taj sud moći uzeti u obzir, posebno, financijsku situaciju tog potrošača i rizik da će morati banci vratiti iznos koji premašuje iznos koji je od nje pozajmio⁶⁰.

88. U predmetnom slučaju, kako je to sud koji je uputio zahtjev objasnio, potrošači će preostalom subjektu uskoro vratiti (ili su mu već vratili) iznos koji je veći od isplaćene glavnice. Sud koji je uputio zahtjev stoga je zabrinut da potrošači zbog postupka u slučaju insolventnosti koji bi se nakon donošenja odluke o pokretanju sanacije trebao provesti nad društvom Getin Noble Bank neće moći ostvariti povrat iznosa uplaćenih toj banci, a koji bi mogli biti veći od vrijednosti imovine koja će im pripasti prilikom raspodjele. Ako se to dogodi, puna djelotvornost odluke kojom se određene odredbe ugovora o kreditu iz glavnog postupka proglašavaju nepoštenima neće biti zajamčena, podložno konačnoj provjeri suda koji je uputio zahtjev. Dakle, čini se da je i drugi uvjet ispunjen. Shodno tomu, članak 385.¹ Građanskog zakonika, kojim je Direktiva 93/13 prenesena u poljsko pravo, treba tumačiti na način koji će osigurati što je moguće djelotvornije ostvarenje ciljeva te direktive. Načelno, sud koji je uputio zahtjev na temelju Direktive 93/13, podložno konačnoj provjeri, trebao bi odrediti privremene mjere u predmetnom slučaju.

89. Komisija je u tom pogledu na raspravi tvrdila da bi se privremenim mjerama, s obzirom na to da se dotični subjekt sanira na temelju Direktive 2014/59, trebala osigurati samo potraživanja koja se odnose na mjesečnu otplatu kamata na kredit, a ne i na potrošačeve ugovorne obveze u pogledu otplate glavnice pozajmljenog iznosa.

90. U tom je kontekstu važno upozoriti na rizik od toga da bi potrošači mogli biti dužni banci koja se sanira vratiti iznos veći od onoga koji su od nje pozajmili, koji procjenjuju sanacijska tijela. Stoga se s gledišta djelotvornosti sanacije koja se provodi na temelju Direktive 2014/59 može zamisliti da se pozajmljena glavnica vraća putem mjesečnih obroka dok postupak još traje. Međutim, plaćanje

⁵⁷ Presuda od 15. lipnja 2023., Getin Noble Bank (Obustava ispunjenja ugovora o kreditu) (C-287/22, EU:C:2023:491, t. 59.)

⁵⁸ *Ibid.*

⁵⁹ *Ibid.*

⁶⁰ *Ibid.*

kamata u svakom slučaju treba obustaviti kako bi se izbjegla situacija u kojoj bi potrošač preostalom subjektu koji će biti likvidiran platio više nego što mu je isplaćeno. Ukratko, privremene mjere trebale bi biti ograničene na iznos koji premašuje iznos pozajmljene glavnice.

V. Zaključak

91. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem da Sud na prethodno pitanje koje je uputio Sąd Okręgowy w Warszawie (Okružni sud u Varšavi, Poljska) odgovori na sljedeći način:

Članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima te članak 34. stavak 1. točke (b) i (g) Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, u vezi s načelom djelotvornosti i pravom na djelotvornu sudsku zaštitu, zajamčenim u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo ili nacionalna praksa koji ne dopuštaju, samo zbog činjenice da se nad tuženom bankom vodi postupak sanacije, određivanje privremenih mjera kojima bi se tijekom trajanja sudskog postupka obustavila potrošačeva ugovorna obveza plaćanja mjesečnih obroka kredita u iznosu koji premašuje glavicu koju je potrošač pozajmio, ako se privremene mjere odnose na mjesečne otplate kamata na kredit te pod uvjetom da je kredit ostao kod preostalog subjekta nakon donošenja odluke o pokretanju sanacije.